

Βρυξέλλες, 25 Μαΐου 2018
(OR. en)

9356/18

LIMITE

ECOFIN 492
SOC 310
BUDGET 18
STATIS 35

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 8804/18

Θέμα: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών υπό το πρίσμα της δημογραφικής γήρανσης

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών υπό το πρίσμα της δημογραφικής γήρανσης, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο κατά την 3619η σύνοδό του στις 25 Μαΐου 2018.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ
ΓΗΡΑΝΣΗΣ

Το Συμβούλιο (ECOFIN):

1. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι η γήρανση του πληθυσμού θέτει σημαντική πρόκληση για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, που επιδεινώνεται από τη σημαντική αύξηση των επιπέδων δημόσιου χρέους μετά την οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση. Αν και το χρέος πρόσφατα ξεκίνησε πτωτική τάση στην ΕΕ, εξακολουθεί να είναι υψηλό και αναμένεται να παραμείνει πάνω από τα προ κρίσης επίπεδα για κάποιο χρονικό διάστημα. Στο πλαίσιο αυτό, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διασφαλισθεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών. ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΙ την ανάγκη για κατάλληλη φιλική προς την ανάπτυξη δημοσιονομική εξυγίανση σύμφωνα με το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης και για περαιτέρω υλοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που να στηρίζουν το αναπτυξιακό δυναμικό ώστε να ενισχυθεί η βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών.
2. ΠΡΟΣΥΠΟΓΡΑΦΕΙ την έκθεση του 2018 περί γήρανσης με θέμα «οικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις για τα κράτη μέλη της ΕΕ (2016-2070)» που κατάρτισαν η Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής (Ομάδα «Γήρανση») και υπηρεσίες της Επιτροπής (ΓΔ ECOFIN) βάσει κοινώς συμφωνημένων μεθοδολογιών και παραδοχών. Σύμφωνα με προηγούμενες εκδόσεις, οι προβλέψεις στην έκθεση του 2018 περί γήρανσης καλύπτουν τη δημόσια δαπάνη που έχει σχέση με τη γήρανση (συντάξεις, υγειονομική περίθαλψη, μακροχρόνια περίθαλψη, εκπαίδευση) και τη δαπάνη για επιδόματα ανεργίας.
3. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ τα κύρια ευρήματα της έκθεσης του 2018 περί γήρανσης:
 - Η αναμενόμενη πτώση του ενεργού πληθυσμού θα λειτουργήσει ως τροχοπέδη για την οικονομική ανάπτυξη μακροπρόθεσμα, ενώ η παραγωγικότητα της εργασίας θα είναι ο μοναδικός μοχλός ανάπτυξης. Στο σύνολο της ΕΕ, ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης του ΑΕγχΠ αναμένεται να παραμείνει σε γενικές γραμμές σταθερός σε μακροπρόθεσμη βάση. Την ίδια στιγμή, υπάρχουν σημαντικές διαφορές στο αναπτυξιακό δυναμικό μεταξύ κρατών μελών. Καθ' όλη την περίοδο 2016-2070, ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης του ΑΕγχΠ στην ΕΕ αναμένεται να είναι 1,4% σύμφωνα με το βασικό σενάριο, εφόσον υποτεθεί αισθητή αύξηση της συνολικής παραγωγικότητας των συντελεστών παραγωγής (ΣΠΣΠ). Κατά ένα εναλλακτικό, λιγότερο αισιόδοξο σενάριο χαμηλότερης αύξησης του ΣΠΣΠ, ο εκτιμώμενος μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης του ΑΕγχΠ στην ΕΕ θα είναι 1,1%.

- Η συνολική δημόσια δαπάνη που σχετίζεται με την ηλικία προβλέπεται να αυξηθεί κατά 1,7 ποσοστιαία μονάδα του ΑΕγχΠ μεταξύ 2016 και 2070 στην ΕΕ, φτάνοντας στο 26,6% το 2070, αν και με μεγάλες διαφορές μεταξύ χωρών. Κατά το σενάριο που προβλέπει δυσμενέστερη μακροοικονομική εξέλιξη (με χαμηλότερη αύξηση του ΣΠΣΠ), θα αυξηθεί κατά 2,2 π.μ. μεταξύ 2016 και 2070, φθάνοντας στο 27,1% του ΑΕγχΠ το 2070.
- Η δημόσια συνταξιοδοτική δαπάνη προβλέπεται να αυξηθεί κατά 0,8 π.μ. του ΑΕγχΠ την περίοδο έως το 2040, και στη συνέχεια να επιστρέψει σε σημείο ελαφρώς χαμηλότερο από το αφετηριακό έως το 2070 (11% του ΑΕγχΠ για την ΕΕ). Οι προβλεπόμενες συνταξιοδοτικές δαπάνες, ωστόσο, θα ήταν υψηλότερες σε περίπτωση δυσμενέστερων δημογραφικών και μακροοικονομικών παραδοχών. Για παράδειγμα, υπό το σενάριο χαμηλότερης αύξησης του ΣΠΣΠ, η αύξηση για το 2040 είναι περίπου 1,1 π.μ. του ΑΕγχΠ, με τη συνταξιοδοτική δαπάνη να καταλήγει σε 11,4% του ΑΕγχΠ το 2070. Και πάλι, υπάρχει σημαντική πολυμορφία μεταξύ των κρατών μελών ανάλογα με το βαθμό και τη χρονική εξέλιξη της γήρανσης του πληθυσμού, τις προοπτικές αύξησης του ΑΕγχΠ, τα ειδικά χαρακτηριστικά των εθνικών συνταξιοδοτικών συστημάτων και, κυρίως, την πρόοδο στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.
- Η δημόσια δαπάνη για υγειονομική περίθαλψη και μακροχρόνια περίθαλψη προβλέπεται να αυξηθεί κατά 2 π.μ. του ΑΕγχΠ στην ΕΕ στο βασικό σενάριο, σε 10,4% του ΑΕγχΠ το 2070, αντανakλώντας κυρίως πληθυσμιακές εξελίξεις. Λαμβάνοντας υπόψη ενδεχόμενες μελλοντικές εξελίξεις σε μη δημογραφικούς παράγοντες κόστους στην υγειονομική περίθαλψη και τη μακροχρόνια περίθαλψη, η προβλεπόμενη αύξηση των δαπανών περίθαλψης θα ήταν 4 π.μ. του ΑΕγχΠ μεταξύ 2016 και 2070.

4. BEBAIΩNEI EK NEOY ότι, ενώ επιδοκιμάζει τις πρόσφατες μεταρρυθμίσεις σε πολλά κράτη μέλη, για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που υπογραμμίζουν οι προβολές περί σχετικής με τη γήρανση δαπάνης τα κράτη μέλη θα απαιτηθεί να αναλάβουν περαιτέρω δράσεις πολιτικής για να επιλύσουν ειδικά ανά χώρα ζητήματα. ΖΗΤΑ από τα κράτη μέλη να υλοποιήσουν τις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, καθώς και να εφαρμόσουν την τρισχιδή στρατηγική για να αντιμετωπίσουν τις οικονομικές και δημοσιονομικές επιπτώσεις της γήρανσης μειώνοντας το δημόσιο χρέος, αυξάνοντας τα ποσοστά απασχόλησης και την παραγωγικότητα και μεταρρυθμίζοντας τα συνταξιοδοτικά συστήματα και τα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης και μακροχρόνιας περίθαλψης.

5. Συναφώς, ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ διότι, στις περισσότερες χώρες, πρόσφατες συνταξιοδοτικές μεταρρυθμίσεις είχαν θετικό αντίκτυπο περιορίζοντας τη δυναμική της δημόσιας δαπάνης και συμβάλλοντας σε αύξηση της μέσης ηλικίας εξόδου από την αγορά εργασίας. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι η κλίμακα των μεταρρυθμίσεων σε πολλές χώρες εξακολουθεί ωστόσο να μην επαρκεί για να συγκρατήσει την αύξηση της δημόσιας συνταξιοδοτικής δαπάνης και εκφράζει ανησυχία διότι σε ορισμένες περιπτώσεις προηγούμενες μεταρρυθμίσεις έχουν ανατραπεί. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι τα κράτη μέλη χρειάζεται ακόμα να κάνουν και άλλα βήματα, αν και σε διαφορετικό βαθμό, για να αυξήσουν την πραγματική ηλικία συνταξιοδότησης, μεταξύ άλλων αποφεύγοντας την πρόωρη έξοδο από την αγορά εργασίας, προωθώντας την παράταση του ενεργού επαγγελματικού βίου· ενισχύοντας κίνητρα για παραμονή στην αγορά εργασίας· και ενισχύοντας στοιχεία βιωσιμότητας στο συνταξιοδοτικό σύστημα, όπως συνδέοντας την ηλικία συνταξιοδότησης ή τις συνταξιοδοτικές παροχές με το προσδόκιμο ζωής. Μέτρα που συνεπάγονται την αντιστροφή μεταρρυθμίσεων οι οποίες έχουν ήδη ξεκινήσει και που βελτιώνουν τη βιωσιμότητα πρέπει να αποφεύγονται. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ τη σημασία μιας ολιστικής οπτικής τόσο για τη οικονομική βιωσιμότητα όσο και για την επάρκεια των συνταξιοδοτικών συστημάτων. Η έκθεση του 2018 περί επάρκειας των συντάξεων συμπληρώνει την έκθεση του 2018 περί γήρανσης ως προς το σημείο αυτό.
6. Υπενθυμίζοντας τα συμπεράσματά του της 8ης Νοεμβρίου 2016, ΒΕΒΑΙΩΝΕΙ ΕΚ ΝΕΟΥ ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό να επιτευχθεί ο διττός στόχος της εξασφάλισης δημοσιονομικής βιωσιμότητας και της πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες υγειονομικής και μακροχρόνιας περίθαλψης για όλους, μέσω της βελτίωσης της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης.
7. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να σταθμίσει τα εν λόγω ευρήματα που συνδέονται με τις προκλήσεις της γήρανσης στην ανάλυση και επιτήρησή της στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και να λάβει υπόψη τις επιπτώσεις τους σε όλους τους σχετικούς τομείς συντονισμού της οικονομικής πολιτικής στην ΕΕ.
8. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να διενεργήσει την τακτική της εις βάθος αξιολόγηση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών μέχρι το τέλος του 2018 χρησιμοποιώντας το εν λόγω σύνολο ολοκληρωμένων και συγκρίσιμων επικαιροποιημένων προβλέψεων. Η Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής θα πρέπει να υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο βάσει αυτής της αξιολόγησης.

9. ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για τη συνεχιζόμενη προσπάθεια της Eurostat να βελτιώσει τη διακυβέρνηση των προβολών πληθυσμού, η οποία περιλαμβάνει ανταλλαγή εμπειριών και πρακτικών και προτάσεις για βελτιώσεις με τις Εθνικές Στατιστικές Υπηρεσίες (ΕΣΥ) και υποβολή εκθέσεων στην Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής με αντικείμενο να βελτιώσουν την ποιότητα και την αξιοπιστία των προβολών πληθυσμού, με πλήρη σεβασμό της ανεξαρτησίας της Eurostat και των ΕΣΥ. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής και την Επιτροπή να επικαιροποιήσουν, βάσει νέων δημογραφικών προβλέψεων της EUROSTAT, την ανάλυση των οικονομικών και δημοσιονομικών συνεπειών της γήρανσης του πληθυσμού μέχρι το φθινόπωρο του 2021.
-